

Krafttag mot hedersrelaterat våld och förtryck

Exempel på regeringens åtgärder

Hedersrelaterat våld och förtryck ska bekämpas

Allt för många i Sverige utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.

Hedersrelaterat våld och förtryck bygger på hedersnormer och starka patriarkala eller heteronormativa föreställningar. Det innebär att människor begränsas i sina liv och utsätts för påtryckningar och våld med syftet att upprätthålla kollektivets kontroll över individen.

Det kan till exempel handla om hur någon klär sig, vilka vänner den träffar eller val av arbete, utbildning och partner. Det är svårt att få en samlad bild av omfattningen och mörkertalet uppskattas vara stort. Kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck behöver öka.

Under mandatperioden har regeringen påbörjat ett paradigmskifte med fokus på att stärka brottsofferperspektivet. Regeringen har bland annat skärpt lagstiftningen mot

hedersrelaterat våld och förtryck, förbättrat stödet till utsatta och effektiviserat myndigheternas arbete.

**Nina Larsson,
Jämställdhetsminister**

Exempel på regeringens åtgärder

Nytt sjunde delmål för att förebygga och motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringen har infört ett nytt, sjunde jämställdhetspolitiskt delmål: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet att leva sitt liv utan att begränsas av kollektivt grundade hedersnormer. Syftet är att ge området ökad synlighet och förbättra kunskapen, så att fler kan leva fria från våld och förtryck.

Nationell samordning mot hedersrelaterat våld och förtryck

Den 1 januari 2026 fick Jämställdhetsmyndigheten ett samlat nationellt ansvar för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, i samband med att vissa uppgifter överfördes från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Sveriges första handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringen har beslutat om en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2028, för att stärka arbetet på alla nivåer i samhället. Inom fem strategiska områden presenteras beslutade åtgärder, identifierade utmaningar, befintliga förslag och den övergripande inriktningen för arbetet under perioden. Den omfattar personer i alla åldrar, men har ett särskilt fokus på barns och ungas utsatthet.

Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck

Flera ändringar har genomförts för att stärka lagstiftningen mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ändringarna innebär bland annat att det straffbara området för brotten äktenskapstvång och vilseledande till äktenskapsresa,

som byter namn till äktenskapsresebrott, utvidgas till att omfatta fler gärningar. Det innebär också att straffen för dessa brott och för barnäktenskapsbrott skärps och att ett nytt brott, äktenskapsresebrott mot barn, införs. Hemliga tvångsmedel ska vidare kunna användas vid utredningar om äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott. Ändringarna innebär även att förbudet mot att erkänna otillåtna utländska äktenskap ska gälla utan undantag. Lagändringarna trädde i kraft den 2 juli 2026.

En särskild straffbestämmelse för psykiskt våld

Den 1 juli 2026 trädde lagändringar ikraft som innebär att brottet psykiskt våld införs i brottsbalken. Det innebär bland annat att det är straffbart att upprepat utsätta en annan person för vissa typer av kränkningar, exempelvis otillbörligt tvång. Krav på den utsattas utseende, umgänge, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, inklusive så kallade omvändelseförsök, kan utgöra tvång i straffbestämmelsens mening. Det kan också handla om tvång att bära slöja eller krav på att vara kvar i en relation eller i ett äktenskap. Psykiskt våld kan även ingå som ett led i brottet hedersförtryck.

Förbud mot kusinäktenskap och äktenskap mellan andra nära släktingar

Lagändringar har införts som innebär ett förbud mot äktenskap mellan kusiner och andra nära släktingar i syfte att motverka hedersrelaterat förtryck, tvång och andra påtryckningar vid ingående av äktenskap. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2026.

Kriminalisering av oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp

Den 1 december 2025 trädde ett nytt regelverk i kraft som kriminaliserar oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp. Genom det nya regelverket blir straffet för oskuldskontroll respektive oskuldsingrepp fängelse i högst ett år. Straffet för intygande av sexuell oskuld är böter eller fängelse i högst sex månader. Det blir också straffbart att inte avslöja ett tvångs- eller barnäktenskap. Syftet med förändringarna är att stärka skyddet för flickor och kvinnor som lever i en hederskontext.

Regionala resurscentrum för personer som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck

Länsstyrelsen i Östergötlands län har sedan 2018 haft i uppdrag att samordna arbetet med att utveckla

regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelserna har från den 1 januari 2026 en förordningsstyrd uppgift att stödja och bidra till utveckling av sådana regionala resurscentrum. Därutöver har länsstyrelserna i uppdrag att arbeta för att alla som är, eller riskerar att bli, utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck ska få specialiserat och likvärdigt stöd i hela landet inom ramen för regionala resurscentrum. Regeringen har också förstärkt länsstyrelsernas arbete med att utveckla regionala resurscentrum genom en permanent förstärkning på 15 miljoner kronor från och med 2026.

Nytt statsbidrag till kommuner och regioner för arbete mot bl.a. hedersrelaterat våld och förtryck

Från och med 2026 har kommuner och regioner tillförts 100 miljoner kronor i permanenta medel för att stärka deras regionala och lokala arbete mot vissa former av våld. Genom medlen, som fördelas av länsstyrelserna, ska kommuner och regioner kunna utveckla stödet för våldsutsatta, bland annat genom att utveckla regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Utvidgat utreseförbud för barn och unga

Skyddet för barn och unga som löper risk att utsättas för skadliga utlandsvistelser har stärkts genom att utreseförbudet för barn och unga i LVU har utvidgats. Utreseförbud ska kunna beslutas om ett barn riskerar att föras utomlands eller lämnar Sverige och barnets hälsa eller utveckling skadas under utlandsvistelsen på grund av omständigheter som kan föranleda vård enligt LVU. Lagändringen trädde i kraft den 1 juni 2024.

Följa upp tillämpningen av det utvidgade utreseförbudet för barn

Socialstyrelsen har i uppdrag att kartlägga och följa upp i vilken utsträckning lagändringarna som utvidgat möjligheten till utreseförbud för barn enligt LVU bidragit till att förebygga och öka skyddet mot att barn förs ut ur landet.

Kartläggning av åtgärder och insatser samt förslag vid bortföranden utomlands med fokus på hederskontexter

Socialstyrelsen har i uppdrag att kartlägga åtgärder och insatser samt lämna förslag för att förbättra det förebyggande, stödjande och skyddande arbetet i socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården för vuxna och barn i riskzonen att föras

bort utomlands, för de som har förts bort eller hållits kvar utomlands mot sin vilja och för de som återvänder till Sverige.

De nya reglerna för skyddat boende ska följas upp

Sedan den 1 april 2024 gäller ett nytt regelverk för skyddat boende. Statskontoret har fått i uppdrag att följa upp och analysera effekterna av reformen. I uppdraget ska det särskilt beaktas hur reformen har påverkat de som behöver skydd på grund av våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck.

Fortsatt arbete med att förebygga och bekämpa könsstypning

Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att samordna arbetet med att förebygga och bekämpa könsstypning av flickor och kvinnor. Länsstyrelserna, Migrationsverket, Myndigheten för delaktighet, Polismyndigheten, Rättsmedicinalverket, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten ska bidra i arbetet. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ska arbeta med att öka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck, med fokus på könsstypning.

Bättre kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck i skolan

Skolverket har i uppdrag att sprida kunskap och bidra till implementering av stöd för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck bland olika personalgrupper i skolväsendet. Länsstyrelserna ska erbjuda kompetenshöjande insatser till personal i skolväsendet och bistå Skolverket med stöd för implementering av kunskapsstöd. Uppdraget ska genomföras i samverkan med regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Bättre stöd till föräldrar för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringen har gett flera myndigheter i uppdrag att utvärdera och utveckla stödmaterial, arbetssätt och metoder till föräldrar i hederskontexter. Uppdraget lämnades till Socialstyrelsen, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och länsstyrelserna.

Informationskampanjer ska ge bättre kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck

Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att, tillsammans med andra myndigheter, genomföra informationssatsningar om hedersrelaterat våld och förtryck som riktar sig till allmänheten.

Utveckla kunskap om behov hos enskilda som vill lämna relationer där hedersrelaterat våld eller förtryck förekommer

Socialstyrelsen har i uppdrag att kartlägga enskildas behov av information, stöd och skydd för att kunna leva ett självständigt liv fritt från hedersrelaterat våld och förtryck. Myndigheten ska särskilt beakta frågor om vårdnad, boende och umgänge och möjlighet till skilsmässa, även i en religiös kontext, och hinder i form av repressalier och annat eftervåld.

Utredning om hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet

I augusti 2026 tog regeringen emot betänkandet Fri att lära och leva - Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet, SOU 2026:51. Utredningen föreslår bland annat åtgärder som ska förtydliga skolans uppdrag, stärka samverkan mellan förskolan, skolan och socialtjänsten och öka stödet från civilsamhället.

Behovet av en funktion med hedersombud ska utredas

En särskild utredare ska analysera om en funktion med uppgift att ge vägledning till den enskilde att hitta rätt i samhällssystemet (hedersombud) bör införas. Syftet är att personer

som lever med hedersrelaterat våld och förtryck ska få bättre stöd och hjälp.

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se